

ADVIES AAN GEMEENTERAAD

Zaak	0965222586/223630
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Afdeling	Leefomgeving
Datum besluit college B&W	21 oktober 2025
Portefeuillehouder	A.A.H. Ernes
Financiële consequenties	De financiële consequenties van scenario 1 (€ 102.000) passen binnen de opdracht van de raad.

ONDERWERP Gezonde Basisschool van de Toekomst

BESLISPUNT

1. Kennis te nemen van de scenario's aangaande het ombuigingsvoorstel Gezonde Basisschool van de Toekomst;
2. Kennis te nemen van het feit dat het college opteert voor scenario 1;
3. Een keuze te maken uit de voorgestelde scenario's.

OVERLEG GEVOERD MET (ADVIES INGEWONNEN BIJ)

- Portefeuillehouder;
- BS Bocholtz en BS De Meridiaan
- Onderwijsstichting Movare (kwartiermaker en projectleider GBT);
- Financieel adviseur;
- Stadsregio Parkstad.

SAMENVATTING

Sinds schooljaar 2022-2023 werken de gemeente Simpelveld en de in Simpelveld gevestigde basisscholen toe naar een volledige GBT. In het kader van de ombuigingen heeft de gemeenteraad besloten om de bijdrage vanuit de gemeentebegroting voor de GBT (deels) te schrappen. De gemeente heeft besloten om samen met Movare, de twee basisscholen en de Stadsregio Parkstad verschillende varianten te verkennen, waardoor de GBT al dan niet (deels) gecontinueerd kan worden.

INLEIDING

Op 8 juli 2021 heeft de gemeenteraad het principebesluit genomen om het college te mandateren om de opstart van de Gezonde Basisschool van de Toekomst (GBT) inhoudelijk en financieel te ondersteunen. Hiervoor dienden verschillende processtappen te worden gevolgd.

De situatie van beide scholen was de afgelopen jaren niet optimaal. De Covid-periode heeft, net als op veel ander scholen, tot vertragingen geleid. Daarnaast was er ook sprake van het verlies van een collega, een wisseling van directie bij één van de basisscholen en een tekort aan vervangers op beide scholen.

In het schooljaar 2021-2022 zijn basisschool de Meridiaan en basisschool Bocholtz gestart als beweegschool. Dit werd gezien als een eerste stap richting de Gezonde Basisschool van de Toekomst. In mei 2023 is er op beide scholen gestart met het dagelijks aanbieden van groente en fruit.

Op basis van de ervaringen uit de eerste Regio Deal heeft het programmabureau van de Stadsregio Parkstad in 2024, samen met de gemeenten en Movare een voorstel uitgewerkt voor het financieel arrangement, de bouwstenen en de criteria om een beroep te kunnen doen op een bijdrage van maximaal 50% van de kosten uit de Regio Deal. Hiertoe heeft de gemeente Simpelveld eind 2024 een aanvraag ingediend voor een bijdrage uit de Regio Deal voor de schooljaren 2024-2025, 2025-2026 en 2026-2027. Middels deze constructie konden er sneller stappen gezet worden richting de volledige implementatie van het GBT-concept. Deze aanvraag werd begin 2025 goedgekeurd door de Stadsregio Parkstad.

Medio 2025 heeft de gemeenteraad besloten om te bezuinigen op de post Gezonde Basisschool van de Toekomst. Als alternatief wil de gemeenteraad onderzoeken wat er nog mogelijk is met een beperkter budget van € 100.000,-.

Dit voorstel gaat over een viertal varianten en de financiële bijdrage van de gemeente aan het GBT-concept vanaf 2026. Het college opteert voor scenario 1. Dit scenario gaat uit van een volledig concept; te weten groente en fruit, lunch en bewegen. Dit voor 3 dagen in de week voor de groepen 1 tot en met 5 (de meest kwetsbare groep). Daarnaast bedragen de kosten (inclusief de bijdrage van de Stadsregio) € 102.000 en volgt dit het voorgestelde ombuigingsbudget van € 100.000. Vanuit het college wordt dit scenario als advies meegeven. Uiteraard is de raad vrij in haar keuze.

WET- EN REGELGEVING

- Algemene wet bestuursrecht;
- Subsidieverordening gemeente Simpelveld

STRATEGISCHE VISIE / BELEIDSPROGRAMMA

Dit voorstel behoort tot beleidsprogramma 7. Volksgezondheid en Milieu en beleidsprogramma 4. Onderwijs en is gerelateerd aan de speerpunten Participatie en Blijven Wonen uit de gemeentelijke strategische visie en aan het beleidsprogramma 6. Sociaal Domein.

RELATIE MET BESTAAND BELEID / EERDERE VOORSTELLEN

- 364: Beweegschool gemeente Simpelveld 2021-2022
- 477: Gezonde basisschool van de toekomst 2021
- 169018: Subsidieaanvraag Onderwijsstichting Movare GBT schooljaar 2023-2024

- 170569: Subsidieaanvraag Humankind kinderopvang schooljaar 2023-2024
- 151855: Regionaal preventieakkoord Zuid-Limburg 2021-2023
- 149310: Lokale preventieagenda gemeente Simpelveld 2021-2023
- 121293: Regionaal Gezondheidsbeleid 2020-2023 "Zuid springt eruit, Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid" (oktober 2019)
- 108691: Publieke gezondheid: Trendbreuk Zuid-Limburg (januari 2019)
- 179089 Intentieverklaring GBT richting Movare (april 2024)
- 223853 Aanvraag Regiodeal Gezonde Basisschool van de Toekomst (november 2024)

OVERWEGINGEN

Waarom een Gezonde Basisschool van de Toekomst?

De volgende redenen geven het belang van een GBT aan:

- Voldoende beweging en gezond eten zijn belangrijk voor de gezondheid.
- Kinderen die gezond eten en genoeg bewegen zijn minder vaak ziek.
- Kinderen die gezond zijn presteren beter op school en vinden later vaak makkelijker een baan.
- Mede door de ongezonde leefstijl, ontwikkelen steeds meer kinderen (chronische) ziektebeelden en is er sprake van dalende leerprestaties en sociale disbalans. Veel ouders, leerkrachten en kinderen weten dat het goed is om gezond te leven. Het is alleen niet zo makkelijk om gezond te leven. Veel kinderen lunchen liever met een witte boterham met hagelslag dan met een bruine boterham met kaas. Daarnaast wordt op veel scholen maar 1 uur gym per week aangeboden. Ook spelen kinderen veel minder buiten dan vroeger.
- De eerste positieve resultaten zijn reeds inzichtelijk.

Vanuit gemeentelijk perspectief vinden wij het implementeren van het concept "de Gezonde Basisschool van de Toekomst" voor de jeugd van Simpelveld van essentieel belang voor de aanpak Trendbreuk. Hierin hebben de Zuid-Limburgse gemeenten de gezamenlijke ambitie uitgesproken de hardnekkige gezondheidsachterstand van de inwoners van onze regio in te willen lopen en in de aanpak de focus te leggen op de jeugd.

Zoals ook beschreven in de Preventieagenda Gemeente Simpelveld, zien wij de scholen hierin als zeer belangrijke partner. Onze kinderen brengen daar immers een groot deel van hun tijd door. Bovendien draagt de school bij aan de voorbereiding op het verdere leven. Kinderen doen hier kennis op en leren belangrijke vaardigheden, ook in relatie tot leefstijl. Daarom willen we investeren in bewegen en gezonde voeding op onze scholen. Vanwege de allesomvattende aanpak en de bewezen effectiviteit zien we daarin de Gezonde Basisschool van de Toekomst als hét instrument.

Wij willen toewerken naar een omgeving waarin de gezonde keuze de vanzelfsprekende keuze wordt voor kinderen om een gezond voedingspatroon aan te nemen. Toch voldoet de meerderheid niet aan de richtlijnen van het voedingscentrum: minimaal twee stuks fruit en 250 gram groenten per dag. Op het gebied van ontbijten en groenten eten zien we zelfs een verslechtering in onze regio ten opzichte van 2021. Daarom is het stimuleren van gezonde voeding een thema dat extra aandacht verdient.

De regio Parkstad Limburg loopt landelijk gezien voorop als het gaat om hardnekkige gezondheidsachterstanden en zet in op een aanpak waarmee de regio voorop loopt in het wegwerken van deze achterstanden. De aanpak om te komen tot een Gezonde Generatie wordt gekenmerkt door een levenscyclus van vijf in elkaar overlopende fasen. In de afgelopen jaren is de GBT, middels de bijdrage vanuit de Regio Deals als succesvolle interventie doorontwikkeld binnen het basisonderwijs en opgeschaald binnen de regio. Juist omdat kinderen het fundament vormen van onze samenleving is het cruciaal om te investeren in hun welzijn en ontwikkeling. Ongeacht

achtergrond of financiële situatie.

De Provincie Limburg vindt het belangrijk dat alle kinderen gezond en met plezier naar school gaan. Middels de Gezonde Basisschool van de Toekomst wil de Provincie samenwerken met scholen en ouders om het belang van dit concept te onderstrepen en te zorgen voor een gezonde generatie. Vanuit de Provincie Limburg is de Gezonde Basisschool van de Toekomst dan ook expliciet onderdeel van de gebiedsgerichte aanpak.

**Effecten van de Gezonde Basisschool van de Toekomst:
De volgende effecten van de GBT zijn aangetoond:**

- De analyses laten een significant (wenselijk) effect zien voor de volledige GBT in vergelijking met de controlescholen voor onder andere het drinken van water op school, het tijdens de lunch eten van groente en zuivel, het zitgedrag en licht beweeggedrag van kinderen [1].
- De volledige GBT bevordert het gezonde eet- en beweeggedrag van kinderen. Het richten op zowel voeding als beweging lijkt een duidelijke meerwaarde te hebben dan alleen het richten op het beweeggedrag van kinderen.
- De BMI van kinderen op de volledige GBT-scholen is significant afgenomen. Deze is meer afgenomen dan op de beweegscholen. Op de controlescholen neemt de BMI juist toe [2].
- Ongezonder voedingsgedrag (zoete dranken, snacks) is afgenomen bij kinderen op de volledige GBT in vergelijking met kinderen op de beweeg- en controlescholen.
- Pedagogisch medewerkers van de kinderopvang zijn onderdeel geworden van het schoolteam. Zij versterken het team met competenties voor het vrije tijds deel met aandacht voor sociale vorming, gezonde voeding, sport, spel en cultuur.
- Leerkrachten zien duidelijk minder conflicten en minder pestgedrag sinds de start van de GBT. Het gezamenlijk eten en bewegen zorgt voor een positievere sfeer op school.
- De meerderheid van de kinderen vindt de GBT-school en het overblijven leuker geworden en veel ouders geven aan dat ze de GBT zouden aanbevelen aan andere ouders.
- Ouders zijn zich meer bewust geworden van het belang van gezonde voeding. Ouders geven aan dat hun kinderen ook thuis graag groenten en fruit willen eten.
- Voorzieningen in de wijk worden gebruikt tijdens de tussenschoolse opvang. Daardoor heeft de school een nadrukkelijke verbinding met de wijk, haar bewoners en het verenigingsleven. [3]
- Het volledige GBT-concept heeft een positief effect op de rekenopbrengsten.
- Het vervolgonderzoek naar de effecten van de leerlingen die naar het Voortgezet Onderwijs stromen is positief beoordeeld door het Nederlands subsidieorgaan ZonMw. Er worden stappen gezet in de doorontwikkeling van het GBT-concept naar het Voortgezet Onderwijs.

[1] Zie:

<https://www.degezondebasisschoolvandetoekomst.nl/upload/Nederlandse%20samenvatting%20effect%20gedrag%20artikel.pdf>.

[2] De gezonde basisschool van de toekomst (2019). De opbrengsten na 2 jaar, zie:

<https://www.academischewerkplaatslimburg.nl/wp-content/uploads/DE-GEZONDE-BASISSCHOOL-VAN-DE-TOEKOMST.pdf>

[3] Voor meer informatie over de GBT, zie: www.degezondebasisschoolvandetoekomst.nl.

Kosten van een Gezonde Basisschool van de Toekomst

De kosten voor een GBT kunnen worden opgesplitst in incidentele en structurele kosten. Deze kosten worden hieronder toegelicht.

Incidentele kosten GBT

Voor de inrichting van een GBT worden een aantal incidentele kosten voorzien. Denk hierbij aan de

aanschaf van een professionele vaatwasser, koeling (koelkast) of vriezer voor de verzorging van de lunch.

Structurele kosten GBT

Naast de incidentele kosten zoals hierboven vermeld, zijn er ook structurele kosten voor een GBT. Voor de volledige interventie (inclusief gezonde lunch) bestaan deze kosten uit:

- De inzet van Pedagogisch Medewerkers (hierna: PM'ers) in de TSO (tussenschoolse opvang);
- Coördinatie GBT;
- Kosten voor de lunch;
- Overige uitgaven (o.a. inhuur vrijwilligers / accommodaties / materialen / externen tijdens TSO t.b.v. incidentele workshops).

OPTIES

-

PERSONELE ASPECTEN

Dit voorstel heeft voor de gemeente geen directe personele consequenties. De kinderopvangorganisaties dragen zorg voor de pedagogisch medewerkers voor de TSO. Daarnaast draagt Movare zorg voor de coördinatie van de GBT. De beleidsmedewerker onderwijs/welzijn sluit aan bij de gezamenlijke projectgroep Gezonde Basisschool van de Toekomst.

FINANCIËLE ASPECTEN

Samen met de basisscholen, Movare en de Stadsregio Parkstad heeft de gemeente Simpelveld onderzocht welke varianten mogelijk zijn op de basisscholen, waarbij men rekening houdt met het GBT-concept, zodat co-financiering vanuit de Stadsregio Parkstad mogelijk blijft. **In deze varianten wordt rekening gehouden met een ouderbijdrage van €1,75,- per kind, per dag.*

Varianten Gezonde Basisschool van de Toekomst:

Variant 1. Bij deze variant is er sprake van een volledig GBT-concept op **drie dagen per week**. Met **volledig concept wordt groente en fruit, lunch en bewegen bedoeld voor de onderbouw en middenbouw** (groepen 1 t/m 5) op beide scholen.

Variant 2. Bij deze variant is er sprake van het volledige concept op **drie dagen per week** voor alle leerlingen. Met **volledig concept wordt groente en fruit, lunch en bewegen** bedoeld voor alle leerlingen (groepen 1 t/m 8) op beide scholen.

Variant 3. Bij deze variant wordt de **onderbouw (groepen 1 en 2) voorzien in het volledig GBT-concept op drie dagen per week**. Groente en fruit, lunch en bewegen. Deze wordt **aangevuld met groente en fruit en een lunch op 3 dagen voor de overige leerlingen**. (Geen extra bewegingsaanbod vanaf de middenbouw).

Variant 4. Bij deze variant is er **sprake van groente en fruit op vijf dagen per week voor alle leerlingen**. Bij deze variant is er geen sprake van beweging en/of lunch. Hier is dan ook geen sprake van een volwaardig GBT-concept. De bijdrage van de Stadsregio vervalt in deze variant.

Variant 5. Daarnaast bestaat ook de (onwenselijke) variant waarbij de gemeente Simpelveld besluit om volledig te stoppen met de Gezonde Basisschool van de Toekomst. Dit betekent dat de bijdrage vanuit de Stadsregio Parkstad wegvalt. Ook zal dit betekenen dat de scholen het GBT-concept niet meer kunnen uitvoeren, daar de bijdrage vanuit de gemeente te gering is om aan dit concept te werken. Dat betekent daarnaast ook dat de huidige situatie waarin dagelijks groente en fruit wordt aangeboden en er een aantal dagen extra bewegingsaanbod is, niet in stand kan blijven en komt te vervallen.

Verder kleeft er nog een ander financieel risico aan deze variant, omdat er reeds overeenkomsten met externe partijen zijn gesloten. Zonder financiering zal men alsnog aan de financiële verplichtingen die voortvloeien uit deze overeenkomsten moeten voldoen. De ontvangen middelen van de co-financiering vanuit de Stadsregio Parkstad zullen terugbetaald moeten worden.

Varianten GBT	Totale Kosten	Kosten Stadsregio	Kosten gemeente
1. Variant 3 dagen per week onderbouw en middenbouw	€ 204.000,-	€ 102.000,-	€ 102.000,-
2. Variant 3 dagen per week	€ 325.000,-	€ 162.500,-	€ 162.500,-
3. Variant 3 dagen per week onderbouw met lunch	€ 260.369,-	€ 130.184,-	€ 130.184,-
4. Variant alleen groente en fruit	€ 107.000,-	-	€ 107.000,-

Er zijn nog een aantal opmerkingen te plaatsen bij de voorgestelde varianten:

Leerlingaantallen

In de berekening is uitgegaan van het aantal leerlingen van schooljaar 2024-2025. Indien deze leerlingenaantallen wijzigen, zal dit van invloed zijn op de kosten.

Pedagogisch medewerkers

Het aantal pedagogisch medewerkers dat nodig is voor de uitvoering, is afhankelijk van de variant en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan het GBT-concept.

Aantal schoolweken

Er wordt uitgegaan van een gemiddeld aantal schoolweken van 41. De precieze aantallen kunnen echter per jaar iets verschillen.

Indexatie en prijsstijging

Indexatie en prijsstijgingen zijn niet meegenomen in de berekening.

Aanbesteding

Aanbesteding is niet van toepassing, daar de financiering richting betrokken partners (Movare en Humankind) wordt vormgegeven middels subsidierelaties.

COMMUNICATIE

De communicatie is afhankelijk van de gekozen variant. Bij de varianten één tot en met drie wordt ingezet op een volledige implementatie van het concept voor een bepaald aantal groepen. Bij deze varianten moeten de schoolteams en de medezeggenschapsraad betrokken worden. Dit verzorgen de scholen zelf. In overleg met de scholen wordt er bekeken wat een geschikt moment is voor de communicatie over de financiële bijdrage van de gemeente.

Daarnaast dient de Stadsregio Parkstad geïnformeerd te worden over het genomen besluit, daar in de huidige financiering rekening wordt gehouden met implementatie van het volledige GBT-concept voor alle leerlingen op beide scholen.

EVALUATIE

Er is een brede projectgroep opgericht waarin de voortgang van de scholen en de implementatie van het GBT-concept wordt besproken en bijgestuurd waar nodig. In deze groep zitten o.a. de basisscholen, de kinderopvangorganisaties, de GGD, de JOGG-regisseur, de kwartiermaker GBT van Movare en de gemeente als deelnemers

VERVOLG / PLANNING

Indien de raad positief besluit over dit voorstel en een variant kiest, worden de financiële consequenties van de gekozen GBT-interventie meerjarig meegenomen in onze begroting vanaf 2026. Voor de financiële inregeling hiervan zullen de organisaties t.z.t. jaarlijks een aparte subsidieaanvraag indienen.

De huidige Regio Deal II voorziet in een co-financiering vanuit de Stadsregio Parkstad tot en met het schooljaar 2026-2027. De Regio Deal III biedt de scholen die koersen op een volledig GBT-concept, de mogelijkheid om de kosten te co-financieren tot en met schooljaar 2029-2030. Na schooljaar 2029-2030 dient er door de gemeenteraad een nieuw besluit genomen te worden omtrent de financiering van de Gezonde Basisschool van de Toekomst.

BIJLAGEN

-

BESLISPUNT

1. Kennis te nemen van de scenario's aangaande het ombuigingsvoorstel Gezonde Basisschool van de Toekomst.
2. Kennis te nemen van het feit dat het college opteert voor scenario 1.
3. Een keuze te maken uit de voorgestelde scenario's.

Het college van burgemeester en wethouders in Simpelveld,

De secretaris,

De burgemeester,

De heer G.H.J. Hollands

Mevrouw S.C.J. Scheepers

